

HYPERICUM 22, oktober 2022

FWT-FLORON

Voszegge (*Carex vulpina*), nieuw voor Twente

Jo Schunselaar

In juni van 2022 vond ik een mij onbekende zegge, in een nieuw landgoed genaamd Vlijertse Meden, ten westen van Deurningen.

Afb.1 Bloeiwijze

Afb.2 Velumentum

Onderzoek door onder meer Otto Zijlstra (foto's) wees uit dat het gaat om twee pollen Voszegge (*Carex vulpina*). Deze soort onderscheidt zich van Valse voszegge (*Carex otrubae*) onder meer door het tongetje dat breder dan lang is en waarvan de randen buiten de bladrand uitsteken. Het velumentum is opvallend dwars gerimpeld. De soort is nooit eerder in Twente (of zelfs geheel Overijssel) gevonden. In Oost-Nederland is de soort beperkt tot het rivierengebied, maar in Noord-Brabant komt deze soort ook in beekdalgraslanden voor (bron: ver-spreidingsatlas.nl).

De groeiplaats: landgoed Vlijertse Meden

De Vlijertse Meden is een klein particulier landgoed van 9 hectare, en ligt ten westen van Deurningen aan de Deurningerbeek. In het landgoed liggen kleine elzenbroekbosjes, die worden afgewisseld met natte en drogere schraalgraslanden. In de elzenbroekbosjes komt vrij veel Dotterbloem (*Caltha palustris* subsp. *palustris*) voor, het natste grasland waarin Voszegge staat doet denken aan een vrij ruig type dotterbloemhooiland. Elders in het terrein

komen haarden Veldrus (*Juncus acutiflorus*) voor. In het gebied is een aantal jaren geleden de Deurningerbeek verlegd. Of de beekbodem ook is verhoogd is mij niet bekend, maar zeker is wel dat de beek hier een aanmerkelijk langere loop heeft gekregen. Daardoor is de bodem ter plaatse flink nat.

Nat zeggeschraalland

Via vrijwilligerswerk georganiseerd door de natuurwerkgroep [EnHOe](#) kwam ik in contact met de terreineigenaar, die graag ondersteuning in het beheer van het terrein ontving. Oktober vorig jaar zijn we met een kleine vrij vaste groep met het beheer van onder meer de schraallandjes begonnen. De situatie was in oktober 2021 zodanig, dat er erg veel bedekking van Akkerdistel (*Cirsium arvense*) was. Vanaf oktober 2021 is het schraalland waarin de zegge staat (en die we toen nog niet hadden ontdekt), gemaaid waarbij het maaisel uit het terrein is gehaald en in depot gelegd buiten het grasland. Binnen een maand nam de bedekking van gewenste soorten fors toe, zoals veel Tweerijige zegge (*Carex disticha*) en Bosbies (*Scirpus sylvaticus*). In het voorjaar van 2022 vond ik Voszegge tussen de Tweerijige zegge en Bosbies, met in de nabijheid ook Ruige zegge (*Carex hirta*). Ter plaatse is het terrein in de winter zeer nat. In de vegetatie komen soorten voor als Ruw walstro (*Galium uliginosum*), Lidrus (*Equisetum palustre*), Kale jonker (*Cirsium palustre*), Moerasrolklaver (*Lotus pedunculatus*), Veldlathyrus (*Lathyrus pratensis*) en een kleine plek met Zwarte zegge (*Carex nigra*). Plaatselijk zijn Bosbies en Tweerijige zegge hier dominant.

In de nabijheid staan ook leemindicatoren, waaronder Vierzadige wikke (*Vicia tetrasperma* subsp. *tetrasperma*) en op iets grotere afstand Heelblaadjes (*Pulicaria dysenterica*). Vierzadige wikke is een soort die rond Hengelo vrij veel voorkomt op basenrijke leem.

Hoewel de landgoedeigenaar ook enkele soorten heeft uitgezaaid op het landgoed, gaan wij ervanuit dat de vestiging van Voszegge natuurlijk is. Op 50 meter afstand staat namelijk in een oeverzone van een kikkerpoel een vegetatie, die sterk aan situaties in het rivierengebied doet denken. Hier staat een combinatie van Waterpunge (*Samolus valerandi*), met zeer veel Bruin cypergras (*Cyperus fuscus*), enkele exemplaren Rode waterereprijs (*Veronica catenata*), enkele exemplaren Stijve moerasweegbree (*Baldellia ranunculoides* subsp. *ranunculoides*) en Borstelbies (*Isolepis setacea*).

Deze vegetatie doet denken aan slikkige rivieroever; in dit geval betreft het een oeverzone langs een kikkerpoel, die gelegen is in de vroegere overstromingszone van de Deurningerbeek. Voszegge staat in het natste grasland van het landgoed. In iets drogere graslanden op het landgoed zijn voor Twente gebruikelijke basiskwaliteit-veldrusschraallanden in ontwikkeling.

In de Oecologische Flora staat Voszegge te boek als soort van kalkarme kleigronden, met name in het rivierengebied zoals de Liemers. De aanwezige soortcombinatie wijst in ieder geval op ijzerhoudend grondwater, en bovendien op een behoorlijke basenverzadiging. Wij proberen nu met de eigenaar de vegetatie te verduurzamen.